

Kaija Saarelma

Kiinalainen juttu

Supisuomalaisena kiinalaisuuden kintereillä

Kiinalainen juttu.

Kaija Saarelma

KIINALAINEN JUTTU

Supisuomalaisena kiinalaisuuden kintereillä

© 2023 Kaija Saarelma

Kannen suunnittelu: Kaija Saarelma

Sisuksen taitto: Osmo Saarelma

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-9252-6

Lukijalle

Tämä kirja on matkablogini kooste.

Olin mieheni kanssa omatoimisella vuorotteluvapaalla kolme kuukautta Lijiangin kaupungissa eteläisessä Kiinassa Yunnanin maakunnassa keväällä 2006. Kaupunki on yksi maailmanperintökohteista.

Matkasta on 17 vuotta. Kun palasin nyt vuonna 2023 blogini äärelle, ajattelin, että Kiinassa oleilumme ajasta on kaikki muuttunut. Näin ei tunnu olevan. Vuonna 2006 Lordi voitti Kiinassa ollessamme Eurovision laulukilpailun. Nyt povataan tai ainakin odotetaan Käärijän Cha cha cha- viisulle voittoa.

Paljon on maailmassa toisin. Euroopassa soditaan. Takana ovat covid pandemian tuskalliset vuodet. Suomi avaa tänään oven Natoon, mutta tavallisten kansalaisten arkinen elämä tuskin on paljon muuttunut. Ihmiset ponnistelevat tuttujen jokapäiväisten haasteiden kanssa. Köyhyys on jopa maailman onnellisimman kansakunnan keskuudessa lisääntynyt. Väestöpyramidit horjuvat entisestään niin Kiinassa kuin Suomessa.

Blogia lukiessani huomaan, että matkapäiväkirjamerkinnot ovat korvaamaton muistini tuki. Monet muistot ja sattumat ovat mielessä, mutta tapahtuminen yksityiskohdat, ilot ja haasteet pulpahtavat mieleen vasta matkapäiväkirjan tekstistä. Tunnen pujahtavani ja uppoavani Kiinaan retkillemme ja ihmisten kohtaamisiin kuin matkaisin siellä uudelleen. Kansalliset erityispiirteet, traditiot ja tottumukset säilyvät, koska niillä on syvät juuret.

Viisaasti sanotaan, että muistojen paratiisista ihmistä ei voi karkottaa. Kuitenkin muistot haalistuvat ja niiden ääriviivat saattavat häilyä vuosien saatossa. Blogia lukiessa koen olevani kuin vanhan maalauksen entisöijä, joka löytää pintaan kertyneen ajan kerrostumien alta aidon ja alkuperäisen version matkasta. Se ilahduttaa. Uppoan yllättäen sellaiseen, jota en enää muistanut tapahtuneen.

Blogiani vuonna 2006 seuranneet ja ilokseni kommentoineet sekä muut lukijat kutsum blogikirjani matkassa moni-ilmeiseen Kiinaan.

Helsingissä 4.4.2023

Kaija Saarelma

SUNNUNTAI, HELMIKUU 05, 2006

Matkakuumetta

Vuorotteluvapaa lähestyy tiikerin loikin. Kiinan Venetsia, Lijiang, odottaa. On ontto tunne kuvitella itsensä puhe-, luku- ja kirjoitustaidottomana harmaana panterina tummatukkaisten aasialaisten kuhisevassa ihmisjoukossa. Lento Shanghaihin nousee aprillipäivän iltana. Jos alan taipua kiinalaiseen taikauskoon, matkasta tulee yllätyksellisen mielenkiintoinen.

Matkakuume on positiivista kuumetta toisin kuin lintuinfluenssan. Sitä ei ole syytä ryhtyä lääkitsemään ainakaan länsimaisen lääketieteen keinoin. Mitähän konsteja kiinalainen lääketiede tarjoaa sen hallitsemiseen, ehkä tyyneyden tavoittelua? Kokeilen teen juontia, sisimpäni kuuntelua ja tasapainon hallintaa seisomalla yhdellä jalalla hampaita pestessä. Eiköhän siinä ole taijin kotikutoisia alkeita.

TIISTAI, HELMIKUU 07, 2006

Katto pään päälle

Elohopea valahti Helsingissä -17 Celsiukseen ja näyttää kivunneen Lijiangissa +17 C asteeseen. Kuulostaa keväältä ja rauhoittaa kananlihalle nousseen ihon. Kohta jää taakse auton ikkunoiden aamuinen hien nostattava raaputus! Kuitenkin katto olisi saatava Kiinassakin pään päälle. Pelkällä olkihatulla ei pitkälle pötkitä ainakaan yöaikaa. Matkalaukkuun sujautan kyllä ensimmäisenä kuumavesipullon, jonka ymmärtäväinen joulupukki toi matkaamme ajatellen.

Olemme taipumassa viisaiden kiinalaisten ehdotukseen. Sekä Englannissa asuva Zhai Yang miniämme, että hänen Kunmingissa asuva äitinsä suosittelevat meille ensisijaisesti hotellia vanhassa kaupungissa. Kiinalaisen kohteliaasti he tietysti jättävät meille valinnan vapauden. Asunnon vuokraamiseen liittyisi moninaisia käytännön haasteita, jotka paikan päällä voisivat saada rehdisti nimen ongelma tai vaikeus. Ne voisivat turhan takia raastaa kärsimättömien ummikoiden sietokykyä.

Vuokratessaan Kiinasta asunnon on ilmoitauduttava Kiinan paikalliselle poliisille. Olisi löydettävä jingcha = poliisi. Näen jo itseni virastolabyrintin loppumattomien luukkujen viidakossa. Ovelta kajauttaisin innokkaasti "Ni hao teille kaikille

tasapuolisesti!" Vertailisin luukkujen merkkejä sanakirjan kiinalaiseen "vuokralainen" merkkiin. Luukulla ehkä käsiteltäisiin vuokralaisohjeistukseen liittyviä poliisiasioita. Sen merkin alta voisi löytyä joku, joka sitten katselisi, kun piirtelen paperilapulle ensin talon kuvan, sitten kaksi tikku-ukkoa, jotka asettuvan talon huoneiston vuoteille ja sen perään monta kysymysmerkkiä, viittoilisin meitä kahta ja hokisin Lijiang kolme sormea pystyssä merkiksi kolmen kuukauden oleskelusta. Kasvoilleni asettuisi odottava hymy. Saisin vastaukseksi yhtä valloittavan hymyn, johon naapuriluukkujenkin työntekijät yhtyisivät. He veisivät käden kohteliaasti huulilleen ja pärskäyttäsivät pienet naurut.

Lijiangissa asuu onneksi vähemmistökulttuurikansa naxit, joka on matriarkaalinen kulttuuri. Heidän kirjoitettu kielensä koostuu tällaisesta paljon puhuvasta kuvamerkkikirjoituksesta. Viime matkalta hankinkin jo pari pientä käsikirjaa. Toisessa on valmiita sanontoja. Poliisiasemalla tuskin auttaisi kirjan piirrossarja, joka kuvaa sanontaa:

*A mother is proud of her daughter's beauty,
A father is proud of his son's bravery.*

Äitinä kyllä olen yhtä ylpeä tyttärieni kauneudesta kuin poikani urheudesta. Poika tosin oli poikkeuksellisen rohkea, kun meni Kiinaan asti rakkautensa perään, ajattelisin poliisin toimia odotellessa. Luukun takaa luultavasti otettaisiin innostuneesti käsikirjani luukun toiselle puolelle ja osoitettaisiin kannustavasti sivun 81 kuvamerkkien sarjaa:

*May there be a good road when you set out,
May there be a big bridge when you cross the river.*

Luultavasti puhuisimme volyymia lisäten suomea, englantia ja elekieltä ilman, että asiamme välttämättä etenisi. Odottava hymy kääntyisi jännittyneeksi vakavuudeksi ja vääntyisi lopulta pettymykseksi.

Jos meitä lykästäisi, saisimme eteemme ison nipun kaavakkeita, jossa olisi kiinaksi otsakkeet tarvittaville tiedoille. Arvailen sijoittelisimme niille nimiämme, henkilötunnuksia ja kotiosoitteita. Virkailija ottaisi ne vastaan, tutkisi ne pää kallella vaka-voituneena ja tarttuisi meitä topakasti peukaloista. Peukalot painettaisiin kiinanpu naiselle leimasinmustetyynylle ja sitten kaavakkeiden alle. Nauraisimme yhdessä,

Kirja koostuu Kiinan matkablogistani. Kirjoitin sen vuonna 2006.

Matkailimme silloin mieheni kanssa kolme kuukautta ummikkoina nuuskien kiinalaisuutta.

Pyrimme kohtaamaan ennakkoluulottomasti Kiinan, joka osui retkiemme varrelle. Tukikohtamme oli Yunnanin maakunnan maailmanperintökohde Lijiangin kaupunki.

Omatoimimatkailu on täynnä sattumuksia, vastahankaakin, mutta etupäässä riemullisia kokemuksia ja unohtumattomia elämyksiä.

Kun kohtaat kiinalaisen, hän tervehtii: "Ni Hao!"

Se tarkoittaa Sinä hyvä. Sanat kannustavat vuorovaikutukseen.

